

ДЕЯКІ АСПЕКТИ РОЗРАХУНКУ ROI ПРИ ФОРМУВАННІ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

Г.І. Задорожко, к.е.н.
Є.М. Базаров

Одеський національний політехнічний університет

Методика розрахунку ROI проекту є могутнім інструментом для керівника, що ухвалює рішення, допомагаючи правильніше збудувати такі процеси, як ухвалення рішення про необхідність впровадження інформаційної системи підприємства, вибір відповідної системи, взаємодія з компанією – впроваджувачем на всіх етапах, оцінка результатів автоматизації.

Формула розрахунку ROI проста: відношення сумарного ефекту від автоматизації до об'єму інвестицій в неї. Проблема полягає у виборі тих значень показників, які необхідно використовувати при розрахунку. Основна складність полягає в грамотному визначенні переваг від впровадження IT-рішення і представлення їх у вигляді фінансових показників. Ефективність впровадження і, відповідно, показник ROI залежать від таких чинників як:

1) загальні інвестиційні вкладення в пошук, придбання та впровадження інформаційної системи – сукупні разові вкладення, які складають витратну частину при розрахунку економічного ефекту;

2) зміна в структурі витрат компанії після впровадження системи – при ефективному проекті впровадження цей чинник виявляє собою прибуткову частину розрахунку, але в певних випадках сукупні витрати компанії можуть і збільшитися після впровадження системи, тоді даний чинник стане витратною частиною при розрахунку ROI;

3) поліпшення операційних показників діяльності в результаті впровадження – чинники, непрямым чином поліпшуючі економіку компанії, складаючи тим самим прибуткову частину в методиці розрахунку ROI.

Оцінку ROI доцільно робити кілька разів по ходу реалізації проекту.

1) перший розрахунок прогнозного значення проводиться на етапі попереднього аналізу і обґрунтування впровадження системи в цілому. В розрахунках використовується досвід завершених проектів та експертні оцінки очікуваного ефекту керівників і ключових фахівців;

2) другий розрахунок прогнозного значення робиться після закінчення передпроектного обстеження, яке полягає в описі процесів компанії і аналізі можливості їх оптимізації і автоматизації;

3) третій розрахунок повинен бути проведений після впровадження системи, через достатній період часу, щоб побачити реальний результат.

По можливості використовуються реальні дані про зміни, але також застосовуються експертні оцінки для тих областей бізнесу, де чисельний розрахунок неможливий. Перш за все необхідно визначити горизонт, на якому оцінюватиметься ефект від впровадження системи. Він залежить від динаміки бізнесу, горизонту стратегічного планування, прийнятого в компанії, та інших чинників (розміру інвестицій, оцінки періоду отримання ефекту і т.д.).

На наступному етапі здійснюється оцінка впливу основних показників ефективності процесів, що автоматизуються, на значення ROI. Наприклад, в проекті основний напір робиться на підвищення точності обліку товарів по всьому логістичному ланцюжку.

Це означає, що необхідно виділити ті процеси і ті їх показники, які якнайбільше впливають на даний облік. Ще можна виділити операційні ризики, які будуть усунені в ході автоматизації, що також повинне вплинути на поліпшення точності. Саме ці процеси і показники братимуть участь в подальших розрахунках ROI.

Зрозумівши, що ж впливає на ефективність, можна приступити безпосередньо до розрахунків: оцінці прямих і непрямих доходів (покращень) від автоматизації, розрахунку інвестицій на впровадження системи, прогнозуванню зміни витрат на функціонування бізнесу після впровадження системи. Зробивши всі ці первинні оцінки, можна перейти до остаточного розрахунку і інтерпретації одержаних даних.

Література:

1. Жукова Л.И. Выбор методологии анализа привлекательности инвестиционных проектов / Л. Жукова // Директор информационной службы, № 09, 2010 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ospr.ru/cio/2010/09> – Назва з екрану.
2. Судов Е.В., А.И. Левин, А.В. Петров, Е.В. Чубарова. Технологии интегрированной логистической поддержки изделий машиностроения /Е.В. Судов, А.И. Левин, А.В. Петров, Е.В. Чубарова – М.: ИнформБюро, 2006. — 232 с.
3. Управление – это наука и искусство: Сб. / А. Файоль, Г. Эмерсон, Ф. Тэйлор, Г. Форд. – М.: Республика, 1992. – 349 с.
4. О'Лири Д. ERP-системы. Современное планирование и управление ресурсами предприятия. Выбор, внедрение, эксплуатация / Дэниел О'Лири. – М.: Вершина, 2004. – 272 с.

АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙНИХ ВИТРАТ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ ЗАЛЕЖНО ВІД СПЕЦИФІКИ ЇХ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МАСШТАБІВ

О.А. Варчук

Одеський національний політехнічний університет

Для проведення аналізу інноваційних витрат промислових підприємств залежно від специфіки їх діяльності та масштабів скористаємося показниками структури та аналізу рядів динаміки [1]. Аналіз проведемо на основі даних Державного комітету статистики України [2-5].

На першому етапі проведемо аналіз інноваційних витрат залежно від специфіки діяльності промислових підприємств України. Промислові підприємства України впродовж 2012-2013 років здійснювали інноваційну діяльність за наступними видами економічної діяльності: добувна промисловість, переробна промисловість, виробництво та розподілення електроенергії, газу та води, постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря, водопостачання; каналізація, поводження з відходами. Розподіл загального обсягу інноваційних витрат за видами економічної діяльності у 2012-2013 роках наведено у табл. 1.

Таблиця 1 – Розподіл загального обсягу інноваційних витрат за видами економічної діяльності у 2012-2013 рр.

Види економічної діяльності	Усього витрат, тис. грн		Темпи росту, %	Показники структури, %	
	2012	2013		2012	2013
Добувна промисловість	645035,0	744112,6	115,4	5,6	7,8
Переробна промисловість	8055990,5	8262276,4	102,6	70,2	86,4
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води*	2779537,3	–	–	24,2	0,0
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря*	–	503634,5	–	0,0	5,3
Водопостачання; каналізація, поводження з відходами*	–	52602,5	–	0,0	0,6
Промисловість України	11480562,8	9562626,0	83,3	100,0	100,0

* – Темпи росту за цими видами економічної діяльності не розраховані, бо потребують більш детального вивчення у зв'язку зі зміною у 2013 році видів економічної діяльності та переходом на КВЕД-2010

З розрахованих у табл. 1 показників видно, що взагалі по промисловості темпи росту інноваційних витрат у 2013 році в порівнянні з 2012 роком зменшилися на 16,7% (1917937 тис. грн.).

Але інноваційні витрати по добувній промисловості збільшилися на 15,4% у 2013 році в порівнянні з 2012 роком, що в абсолютному вираженні склало 99077,6 тис. грн. Також не значно